

ἌΡΙΘ 6. (Ὀκτωβρίου 1836.)

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΟΥ 6 ΦΥΛΛΑΔΙΟΥ.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ. Περί παιδων ἀγωγῆς. — **ΦΥΤΟΛΟΓΙΑ.** Τὸ φυτὸν τοῦ ἐλαιοκικίος. Περί τοῦ ὀπίου. — **ΓΕΩΡΓΙΑ** Περί γεωργίας εἰς τὴν Ἑλλάδα. Περί ἀμπελοουργίας. — **ΝΑΥΠΗΓΙΑ.** Το σωτήριον σκάφος. — **ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.** Οἰκονομικὸν καύσιμον. — **ΔΙΑΙΓΗΓΙΚΑ ΠΑΡΑΓΓΕΛΜΑΤΑ.** Ἱατρικὸν δια τὰ χεῖμεθλα. — **ΔΙΑΦΟΡΑ.**

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ.

Περί παιδων ἀγωγῆς.

Ἐγχε δίκαιον ὁ Κράτης λέγων, ὅτι ἤθελεν ἀναβῆν εἰς τὴν ὑψηλοτάτην τῆς πόλεως περιωπὴν διὰ νὰ φωνάξῃ· τί ποιεῖτε δυστυχεῖς; ἐνασχολεῖσθε ἀκαταπαύστως μόνον νὰ θυσαυρίσητε περὶ δὲ τῶν τέκνων σας μὲν λημβάνετε τινα φροντίδα; (Πλούταρχος).

Ἀντικείμενον τῆς καλῆς παιδαγωγίας ὑπάρχει ἡ δύναμις τοῦ σώματος, καὶ ἡ ἐνδεχομένη τῆς ψυχῆς τελειότης.

Ὅσο καλητέρου εἶδους τύχη τὸ φυτὸν, καὶ καλητέρας γενεᾶς τὸ ζῶον, τόσον ἐξευτελίζεται, ὅταν ἡ γῆ, ἡ τεχνικὴ καλλιέργεια, ὁ ἀρμόδιος καιρὸς, ἡ ὑγιεινὴ τροφή καὶ ἡ σύντονος ἐπιμέλεια λείπωσιν. εἰς ὀργανικὸν ὑποκείμενον οὔτε ὁ ἄνθρωπος ἄρα δὲν πρέπει νὰ ἐξαιρεθῆ. Ἄν ἀμελῶμεν νὰ ρίψωμεν τὰ σπέρματα τῆς ἀρετῆς, ὥστε νὰ ριζωθῶσιν ἐγκαίρως, θέλωμεν ἰδεῖν τὸν νέον ὡς χερσωμένον ἀγρὸν κατάσκεπον ἀπὸ ἀκάνθας καὶ τριβόλους. Ποῦ εὐρίσκομεν πλείοτερα κακουργήματα παρὰ εἰς τὰς γενναίας καὶ ἡρωϊκὰς φύσεις, αἱ ὁποῖαι δὲν ἔλαβον τὴν πρέπουσαν διεύθυνσιν; (Πλάτων).

(ΤΟΜ. 1.)

Ἄξιον μεγάλης προσοχῆς μάλιστα εἰς τὴν ἀπαλὴν τῶν παιδίων ἡλικίαν ὑπάρχει ἡ καλὴ διαίτα, ἡ τακτικὴ καὶ εἰς ὥρας διωρισμένη τροφή, ἡ ἀποχὴ ὄλων τῶν ἐρεθιστικῶν, ὅσα κινουσι ψευδῆ καὶ ἀκόρεστον ὄρεξι (Φενελών.)

Ἄν θέλωμεν νὰ μορφώσωμεν τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα πρέπει νὰ φροντίζωμεν ὥστε αἱ ἀσκήσεις νὰ ἀναλογῶσι πάντοτε μὲ τὰς δυνάμεις. (Βάκων.)

Κατὰ τοὺς νόμους τοῦ Μίνω, ἡ ζωὴ τῶν παιδίων ἦτο αὐστηρὰ καὶ νηφάλιος. Τὰ συνειθίζον νὰ ἀρκῶνται εἰς τὸ ὀλίγον, νὰ ὑποφέρωσι τὸ ψύχος καὶ θάλαπος, νὰ περιπατῶσι εἰς τραχεῖς καὶ πετρώδεις τόπους. (Goquet.)

Ἡ τροφή τῶν παιδίων πρέπει νὰ ἐκλέγεται ἀπλῆ καὶ ὅσα δυνατὸν ἀκατάσκευος. Κατὰ τὴν γνώμην μου μάλιστα δὲν συμφέρει νὰ τρώγωσι ποτὲ κρέας, πρὶν ἔλθωσι εἰς τὸ γ'. ἔτος τῆς ἡλικίας. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον συντηρεῖται ἀνεπηρέαστος ἡ ὑγεία, καὶ ἡ κρᾶσις γίνεται δυνατωτέρα δι' ὅλου τοῦ βίου.

Ζητεῖ τὸ παιδίον νὰ φάγῃ μεταξὺ τῶν συνειθισμένων ὠρῶν τῆς τραπέζης; μὴ δίδῃς εἰς αὐτὸ ἄλλο τι παρὰ ξηρὸν ἄρτον. Ἄν πεινᾷ, θέλει εὐχαριστηθῆν μὲ αὐτόν· ἂν δὲ κινήται ἀπὸ τὴν γαστριμαργίαν, δὲν θέλει φάγειν.

Πρέπει νὰ συνειθίσωμεν τὰ παιδιά νὰ ἐγείρωνται πρωτὶ· ἐπειδὴ τίποτε δὲν τὰ ὠφελεῖ τόσο· ἀλλὰ διὰ νὰ κατορθωθῇ τοῦτο πρέπει νὰ κοιμῶνται ὁμοίως ἐνωρεῖς.

Ἡ πολλή, τῶν μητέρων μάλιστα, φιλοστοργία βλάπτει καὶ φυσικῶς καὶ ἠθικῶς τόσο τὰ παιδιά, ὅσον δυσκόλως δυνάμεθα νὰ παραστήσωμεν. (Λώκιος.)

Μόλις βλέπει τὸ φῶς τῆς ἡμέρας τὸ βρέφος καὶ ἔχει ἐλευθέραν τῶν μελῶν αὐτοῦ τὴν κίνησιν, τὸ δεσμεύουσιν ὡς κατάδικον μὲ σειρὰς ἀλλεπαλλήλους σπαργάνων, καθὼς οἱ ἀρχαῖοι Αἰγύπτιοι τοὺς νεκροὺς, τὸ κατακλίνουσιν ἐκτείνοντες αὐτοῦ τὰ γόνατα, καὶ κρατοῦντες σφιγκτὰ κολλημένους εἰς τὰ πλάγια τοὺς βραχίονας. Εὐτυχῆς ἂν δὲν σφιγχθῇ τόσο, ὥστε νὰ κινδυνεύῃ καὶ αὐτὴ ἡ

ἀναπνοή· ἐπειδὴ οἱ πόνοι, τοὺς ὑποίους ὑποφέρει τὸ ἄθλιον δὲν ἔφερον εἰς οἶκτον εἰσέτι κίμμιαν μητέρα (α).

Ἄν ἐγνώριζον αἱ ἀνόητοι μητέρες πόσον ἡ ἀκίνησις αὐτῆ καὶ σύνθλιψ τῶν ὀργάνων ἐμποδίζει τὴν φυσικὴν αὐξήσιν τοῦ σώματος καὶ ὀλιγοστεύει τὰς δυνάμεις! (Βουφῶν.)

Πρέπει νὰ ἐκλέγωμεν τροφὸς ὅχι μόνον ὑγιεῖς, ἀλλὰ καὶ ἐναρέτους καὶ ἐκφραζομένης εὐκόλως. Ἐπειδὴ αὐτὴν πρῶτον τὸ παιδίον βλέπει, αὐτὴν σχεδὸν ἀκούει κατὰ συνέχειαν, αὐτῆς τὰς πράξεις φιλοτιμεῖται νὰ μιμηθῆ, αὐτῆς τοὺς λόγους σπουδάζει νὰ ψελλίσῃ, ὅσον δύναται, καὶ ὅσα τότε μανθάνει τὸ παιδίον μένουσι διὰ παντὸς ἀνεξάλειπτα. (Κυντυλιανός.)

Διὰ νὰ ὑγιαίνωμεν ἀνάγκη νὰ ὑπάρχωμεν πάντοτε καθάριοι, νὰ ἀναπνέωμεν καθαρὸν ἀέρα, νὰ τρεφώμεθα μὲ ἀπλᾶ κρέατα. Ὅ,τι δίδει δύναμιν, βοηθεῖ καὶ τὴν ὑγείαν· δύναμιν ὅμως δὲν δίδει ἡ πολυφαγία, ἀλλ' ἡ κατὰ μέρος μετρία τροφῆ, ἡ σωμασκία καὶ ἡ ἀνάπαυσις.

Νομίζομεν ὅτι τὰ προτερήματα τοῦ σώματος, ἡ ἰσχύς, ἡ δεξιότης καὶ ἡ εὐμορφία ὑπάρχουσι τῆς φύσεως μόνον δῶρα. Λησμονήσαμεν δὲ τόσο ὅτι ἀποκτῶνται, ὥστε ἂν δὲν ἦτο βέβαιον ὅτι οἱ ἀρχαῖοι ἐγνώριζον τὴν τέχνην ταύτην, δὲν ἠθέλωμεν οὔτε πιστεύειν τὸ πρᾶγμα ὡς ἐνδεχόμενον· τὴν γυμναστικὴν τέχνην δὲ ταύτην ἐσπουδασαν μάλιστα οἱ Ἕλληνες. (Fleury.)

Τὸ σῶμα μορφοῦται διὰ τῆς διαίτης καὶ τῆς ἀσκήσεως. Ἀπὸ τὰ ἀπλᾶ φαγητὰ γεννᾶται ἡ ὑγεία, ἀπὸ δὲ τὰς μεγάλας κινήσεις εἰς τὸ ὑπαιθρον ἡ εὐρωστία, ἡ δύναμις καὶ ἡ χάρις. Οἱ ἄνθρωποι γίνονται ἀδύνατοι, ἐπειδὴ ἀνετράφησαν μὲ μαλθακίαν. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ συνειθίζωμεν τὸ σῶμα εἰς ὅλους τοὺς καιροὺς, νὰ κάμψω-

(α) Ἄφ' ὅτου ὁ Βουφῶν καὶ Ῥουσσὸ ἐγραψαν περὶ παίδων ἀγωγῆς συνέβη μεγάλη κατὰ τοῦτο μεταβολὴ εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην. Τὰ ἀθῶα ταῦτα πλάσματα δὲν δεσμεύονται πλέον ἐπὶ τῆς βρεφικῆς αὐτῶν ἡλικίας, καὶ αἱ μητέρες σχεδὸν ὀλιγὸν δύνονται νὰ τὰ γαλακτοτροφῶσι εἰς τὰ ἴδια αὐτῶν στήθη.

(Σημ. τοῦ συνεργάτου τῆς Ἀνθολογίας. 2.)

μεν τούς μυῶνας εἰς ὄλας τὰς γυμνασίας, νὰ προσοικειώσωμεν τὸν
 ζύμαχον με ὄλα τὰ φαγητά. Τοῦτο ἐνισχύει τὰ παιδιὰ, ἀλλὰ τοῦτο
 μάλις ἀμελοῦσιν οἱ πατέρες, αἱ δὲ μητέρες οὔτε κἄν ἐννοοῦσιν. Ἡ
 σπουδὴ καταδικάζει τὸν νέον εἰς ἀκίνησιαν, τὴν ὁποίαν πρέ-
 πει ἐκ διαλειμμάτων νὰ διακόπτωμεν, ἐπειδὴ οὔτε τὸ σῶμα δύ-
 ναται νὰ ὑπάρχη χωρὶς κίνησιν, οὔτε τὸ πνεῦμα χωρὶς ιδέας.

(Διδερότος) (3.)

ΦΥΤΟΛΟΓΙΑ.

Τὸ φυτὸν τοῦ ἐλαιοκίκιος.

Τὸ φυτὸν τοῦτο, τοῦ ὁποίου ἡ λιθογραφικὴ εἰκὼν ἐπισυνάπτεται ἑπισθεν, ἀνήκει
 εἰς τὴν κλάσιν ἐκείνην, ἧτις δὲν προσδιωρίσθη ἀκόμη ἀκριβῶς ὑπὸ τῶν βοτανολό-
 γων· παρεδέχθησαν δὲ μ' ὄλα ταῦτα οὗτοι, ὅτι περιέχει 1500 τοὐλάχιστον εἴδη,
 τα ὅποια εὐρίσκονται δισκορπισμένα εἰς ὄλα τὰ μέρη τῆς γῆς, ποτὲ μὲν ὑπὸ τὴν
 μορφὴν μεγάλων δένδρων, ποτὲ δὲ ὡς θάμνοι, συχνότερα ἕως ὡς μικρὰ βοτάνη,
 καὶ ἐνίοτε ὡς ἀνάπηρον, ἀφυλλον καὶ χλωθδες φυτόν. Τὸ ἐλαιοκίκι, (*Ricinus
 communis*) εἰς μὲν τὴν Εὐρώπῃν σπανίως λαμβάνει τὸ ὕψος ἑνὸς δένδρου· μόνον δὲ
 εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Αὐερόνης εὐρεθὴ ἔχον ὕψος τεσσαράκοντα σχεδὸν ποδῶν,
 τὸ μοναδικὸν παράδειγμα, ὅτι τὸ φυτὸν τοῦτο εἰς τὴν Εὐρώπῃν ἔξω τοῦ τόπου,
 εἰς τὸν ὁποῖον βλαστάνει, φθάνει εἰς τοιοῦτον ὕψος· ἐξεναντίας δὲ εἰς τὴν Ἀσίαν,
 Ἀφρικὴν καὶ Ἀμερικὴν, ἀπαντᾶται συνήθως μὲ τὸ εἰρημένον ὕψος.

Αἱ ιδιότητες τοῦτου τοῦ φυτοῦ εἶναι διάφοραι, καὶ εἰς τὴν ἰατρικὴν πολλοῦ λό-
 γου ἀξίαι· αἱ δὲ ἰδιαιτέρας δυνάμεις αὐτοῦ περιέχονται εἰς γαλακτικόν τι ὑγρὸν,
 τὸ ὅποιον προάγει. Τινὰ μὲν εἶδη ἔχουν ἀρωματικὴν ὁσμὴν· ἀλλὰ δὲ πάλιν εἶναι
 δυσωδῆ καὶ ὀξεῖα. Τὰ ἀνθη μερικῶν εἰδῶν, ἀφοῦ τις τὰ βράση, δύναται νὰ με-
 ταχειρισθῇ ὡς ἐνδυναμωτικὰ, ἐνθὺ τὰ φύλλα ἄλλων χρησιμεύουν ὡς ἰδρωτικά, καὶ
 αἱ ῥίζαι αὐτῶν ὡς ἐμετικά φάρμακα. Μολοντι δὲ τὸ φυτὸν παρέχει τὰ ἥπια
 ταῦτα φάρμακα, εἶναι ἕως εἰς χρῆσιν καὶ ὡς δηλητήριον. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἔλαιον
 αὐτοῦ, τὸ ὅποιον ἐξάγεται ἐκ τοῦ σπόρου, τιμᾶται πολὺ διὰ τὰς ἐξαιρέτους αὐτοῦ
 ἰατρικὰς δυνάμεις. Περὶ τὴν κατασκευὴν τοῦ ἐλαίου τοῦτου ἐνασχολοῦνται μάλις
 αἱ ἀνατολικαὶ Ἰνδία, αἱ δυτικαὶ νῆσοι, καὶ πτωμένα ἐπαρχίαι. Εἰς τὴν Ἀμερι-
 κὴν βράζουσι τὸν σπόρον, ἀφοῦ ἐκβάλωσι τὸν φλοιόν, ἐξ σχεδὸν ὡμας, συναγορῶσιν
 ἔπειτα μετα προσοχῆς τὸ ἔλαιον, τὸ ὅποιον ἀναβαίνει εἰς τὴν ἐπιφάνειαν λευκὸν καὶ
 ἀερῶδες, καὶ τὸ διηθίζουσι τελευταίον διὰ λινῆς τινος ὀθόνης, διὰ νὰ λαβῇ οὕτω
 τὴν ἀνήκεστα καθαρότητα. ἔχει δὲ τότε τὸ ἔλαιον τὸ χρῶμα τοῦ ἀχύρου, καὶ,
 ὅσον καθαρώτερον εἶναι, τόσον περισσότερο ἐνεργεῖ αὐτοῦ αἱ ιδιότητες. (4.)

Περὶ ἐπίου.

Τὸ ὅπιον ἐκχυλίζεται ἀπὸ τινὰ αὐτοφυῆ φυτὰ τῆς Ἰνδίας, Περσίας καὶ Τουρ-
 κίας· ὅθεν ἐκείθεν μετακομίζεται τὸ πλείστορον λεγόμενον ὅπιον Αἰγυπτιακόν, ὅπιον

ΕΛΑΙΟΚΙΚΙ (ΚΡΟΤΣΕΝ)

Σμυρναϊκόν κλ. ονομάζονται δὲ κατὰ Paraver Somniferum (μήλων ὑπωτικῶς) καὶ Paraver Comune (μήλων κοινῶς).

Τὰ φυτὰ ταῦτα εἶναι ἐπέτεια καὶ καλλιεργούνται εἰς διαφόρους τόπους τῆς Ἀσίας, ἀλλ' εὐδοκимоῦσιν ὁμοίως σχεδὸν καὶ ἄλλου καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἰδιαιτέρως καθὼς ἀρκετὰ ἀπέδειχθη ἔκτος τοῦ ὅπιου, χρησιμεύει καὶ ὁ σπόρος τῶν φυτῶν τούτων, ἐπειδὴ ἐκθλιβόσιν ἀπ' αὐτὸν ἔλαιον.

Ἡ φυτεία τῶν ῥηθέντων φυτῶν τελεσφορεῖ μάλιστα εἰς γῆν παχεῖαν καὶ καλῶς κοπρισμένην, ἀφ' οὗ πρώτον προπαρασκευασθῆ κατὰ τὸν συνήθη τρόπον δια τοῦς δημοπρατικοῦς καρπούς.

Ὁ ἀρμοδιὸς καιρὸς τῆς σπορᾶς εἶναι μετὰ τὰς πρώτας βροχὰς τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ Ὀκτωβρίου μέχρι τοῦ Ἰανουαρίου.

Διὰ καθεν στρέμμα γῆς μεταχειρίζονται ὡς 250 δρ. σπόρον, ὅστις ἐσωμένους μὲ δεκαπλάσιον χώμα σπείρεται κατὰ τὸν τρόπον τῶν γεννημάτων. Συμφέρει δὲ μάλιστα νὰ σπαρθῆ εἰς χωριστὸν τόπον καὶ νὰ σκεπασθῆ διὰ νὰ μὴ θλαφθῶσι τὰ φυτὰ ἢ τὴ νεοβλαστα ἀπὸ τὰ πτηνά. Κατὰ τὸν Μάρτιον μῆνα πρέπει νὰ ἀροτριασθῆ το χωράφιον ἅπαξ μόνον. Μετὰ ταῦτα σχηματίζεται μικρὸς λάκκος, ὅπου βάλλονται τὰ νεοβλαστα φυτὰ, τὰ ὅποια ἀφίνονται ἔπειτα μέχρι τοῦ σχηματισμοῦ τῆς καρποθήκης.

Ἐκ τῶν ἀόρων καρπῶν τοῦ ῥηθέντος φυτοῦ κατασκευάζεται τὸ ὅπιον εἰς τὴν Περσίαν Ἄλ-δὸν ἢ Ἄβε-ον ονομαζόμενον. Οἱ παλαιοὶ διέκρινον δύο εἶδη ὅπιου, τὸ πρῶτον ἐλαμβάνετο διὰ τομῶν εἰς τὸν καρπὸν τοῦ φυτοῦ, καὶ τοῦτο ἐλέγετο μηκωνίον· τὸ δευτερον ἐγίνετο μὲ τὴν ἐξάτμισιν τοῦ ἐκ τῶν προσφάτων φυτῶν ἐκθλιβομένου χυλοῦ.

Ἡ κατασκευὴ τοῦ ὅπιου γίνεται τὸν Μάιον καὶ Ἰούνιον μῆνα, ἀφ' οὗ πείσωσι τὰ πέταλα κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον

Χαράττουσι τὸ ἑσπέρας ἢ τὸ πρωὶ 5-6 ἡμέρας κατὰ συνέχειαν μὲ κυκλειδεῖς τομὰς τοῦς ἀώρους καρπούς, ὅταν εὐτε δυνατὸς ἀῆρ φουσᾷ, εὐτε ὁ καιρὸς κλίνη εἰς τὴν βροχήν.

Ἄμέσως, δὲ πληρωθέντων τῶν καρπῶν, ἐκρέει διὰ νυκτὸς γαλακτώδης χυλὸς, ὅστις ἀπ' οὗ πῆξῃ ὀπωσοῦν ἐπάνω τῆς καρποθήκης, ἀποξέεται δι' ἰδιαιτέρου μαχαριρίου καὶ ἐξαπλούμενος εἰς ἀγγεία ἐκτίθεται εἰς τὸν ἥλιον δια νὰ ξηρανθῆ. Ἄν ὁ καρπὸς τύχῃ μεγάλης δυνάμει νὰ γένωαι 3-4 κυκλειδεῖς τομαί· ἂν δὲ μικρὸς μία μόνον.

Τὸ κατὰ τὸν ῥηθέντα τρόπον παρασκευασθὲν ὅπιον ονομάζεται δακρυῶδες. Μετὰ ταῦτα ἀφ' οὗ παύση ἢ ἐκροῦ τοῦ χυλοῦ, κόπτονται τὰ φυτὰ ἀπὸ τὴν ῥίζαν, κοπανιόνται εἰς ἰγ δίων μαρμάρινον πρεσθεθέντες ὀλίγου ὕδατος καὶ ἐκθλιβόνται. Τὸ ὑγρὸν καθρισθὲν, ἀφ' οὗ μείνη ὀλίγας ὥρας, ἐξατμίζεται εἰς ἀγγεία πῆλινα. Ἔως οὗ ἄβη σύστασιν καλοῦ μέλιτος, ναρκωτικῆν ὁσμὴν καὶ πικροτάτην γεῦσιν ἔπειτα πλάττεται εἰς τρογγύλα κομματῖα 30 ἕως 50 δραχμ. βάρους, τὰ ὅποια περιυλισσόμενα μὲ τὰ ἴδια τοῦ φυτοῦ φύλλα ἐκτίθεται πρὸς τελείαν ξήρανσιν εἰς τὸν ἥλιον.

Τὸ ὅπιον θέλει γίνεσθαι τόσῳ καλλήτερον καὶ ἐνεργητικώτερον, ὅσῳ περισσότερο ἐπιτεριέχει τοῦ εἰρημένου δακρυώδους ἐκχυλίσματος.

Τὸ καλῆς ποιότητος ὅπιον πρέπει νὰ ἴναι πικρὸν, σκερὸν, νὰ μαλάσσεται μεταξὺ τῶν δακτύλων, νὰ ἔχη κοκκινεῖδες χρῶμα, ναυτιώδη πικροῦσαν γέυσιν καὶ ὀσμὴν βαρεῖαν· ἀφ' οὗ μαρανθῶσιν οἱ καρποὶ, κόπτονται καὶ ἐξαπλοῦνται εἰς πανία διὰ τὰ ξηρανθῶσιν. Μετέπειτα πατεῦνται μὲ τούς πόδας, ἢ συντριβόνται κατ' ἄλλον τινὰ τρόπον διὰ νὰ χωρισθῇ ὁ σπόρος ἀπὸ τὸν φλοιόν.

Ἐν στρέμμα μικρῶνων δύναται νὰ δώσῃ ὡς 100 ἑκάδας σπόρου, ἐπιτηδείου πρὸς εἰλαίου ἐκθλίψιν.

Τοῦτο δύναται νὰ κατασκευασθῇ κατὰ τὸν συνήθη τρόπον τῆς εἰλαιοποιίας.

Διὰ νὰ λάβωμεν ἕμως περισσότεραν πισύτητα εἰλαίου, πρέπει νὰ ζεσαίνεται πρῶτον ὁ σπόρος εἰς σιδηροῦν ἀγγεῖον.

Ἐκατὸν ἑκάδες σπόρου δίδουσιν ἕως 30 ἑκάδες καθαρωτάτου εἰλαίου. (α) (7.)

Γ Ε Ω Ρ Γ Ι Α.

Ἡ γεωργία τῆς Ἑλλάδος.

(Συνέχεια).

Ἡ Ἑλλὰς εἶναι εὐθετος καὶ διὰ τὴν ναυτιλίαν καὶ διὰ τὸ ἐμπόριον· ἀλλ' ὁ κυριώτερος κλάδος καὶ τῶν δημοσίων καὶ τῶν ιδιωτικῶν προσόδων εἶναι ὁ ἐκ τῆς γεωργίας, ὅστις εἶναι καὶ ὁ πλέον ἐπιδεκτικὸς τελειοποιήσεως. Τὸν λέγομεν κυριώτερον κλάδον· διότι εἰς μὲν τὴν ναυτιλίαν μῶλις ὑπάρχουσι δέκα ἕως δεκαπέντε χιλιάδες ἄνθρωποι, εἰς δὲ τὸ ἐμπόριον ἴσως ὁ διπλάσιος ἀριθμὸς, ὥστε ὅποιασδήποτε ὠφελείας καὶ ἂν ὑποθέσωμεν, ὅτι ἀπολαύει ἡ Ἑλληνικὴ κοινωνία ἀπὸ τὰς δύο ταύτας κλάσεις, εἶναι πολλὰ μικραὶ παραβαλλόμεναι μὲ τὰς ἐκ τῆς γεωργίας· ἅς προσθέσωμεν ὅτι αὗται δὲν δύνανται νὰ ὑπάρξωσι διόλου, ἐὰν ἡ γεωργία δὲν

(α) Τὸ ὅπιον χημικῶς θεωρούμενον συνίσταται κυρίως ἀπὸ μορφίνην, παραμορφίνην, ναρκωτίνην, κωδεΐνην, ναρσεινήν καὶ μηκωνίνην, αἱ ὅποιαι ἔχουσιν ἰδιαιτέρους χαρακτηριστικὰς ἑκάστη. Ἄπ' αὐτὰς δὲ ἡ μορφίνη μόνη ἔχει τὴν ναρκωτικὴν ιδιότητα, οὐχὶ δὲ ἡ ναρκωτίνη, καθὼς δύναται τις ἀμείσως νὰ συμπεράνῃ. Ἄλλ' ἡ ἐνεργητικὴ αὐτῆ ὕλη (μορφίνη), διὰ τὴν ὅποιαν μόνην σχεδὸν οἱ ἱατροὶ μεταχειρίζονται τὸ ὅπιον, εὐρίσκεται πολὺ πλεοτέρα εἰς τὸ ὅπιον τῶν μικρῶνων τοῦ γνομῶ des Landes παρά εἰς τὸ τῶν Ἀσιατικῶν τόπων. Τοῦτο ἀπέδειξε διὰ πολλῶν ἀναλύσεων ὁ περίφημος χημικὸς τῆς Γαλλίας Πελλιέ.

(Σημ. τοῦ συνεργάτου τῆς Ἀνθολογίας α).

δῶσῃ ὕλην, ἥτις εἶναι ἡ ψυχὴ τρόπον τινὰ καὶ τῶν δύο. Ἡ γεωργία ὅμως ἐνεργουμένη ἀπὸ τὰ ὀκτὼ δέκατα τῶν ἀνδρῶν καὶ ἀπὸ τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν γυναικῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀποτελεῖ τὸν σημαντικώτερον πόρον καὶ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν ιδιωτῶν καὶ ἐπειδὴ εἶναι τοσοῦτον σημαντικὸν ἀντικείμενον, πρέπει περισσότερον νὰ ἐλκύσῃ τὴν προσοχὴν μας, διὰ νὰ κατορθώσωμεν νὰ λάβωμεν ὅσον τὸ δυνατόν πλειοτέρας ὠφελείας· διότι εἶναι ἐπιδεκτικὴ μεγίστης βελτιώσεως καὶ τελειοποιήσεως.

Τίποτε δὲν δύναται νὰ βελτιώσῃ τὴν γεωργίαν σήμερον, ὅσον ἡ Κυβέρνησις. Εἰς ἄλλα ἔθνη καὶ εἰς ἄλλας ἐποχὰς καὶ περιστάσεις, αἱ παρεμβάσεις τῶν Κυβερνήσεων ἤμποροῦν νὰ φέρουν προσκόμματα εἰς τὴν γεωργίαν ἀντὶ προόδου καὶ βελτιώσεως. Εἰς τὴν παρούσαν ὅμως περίστασιν τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς βελτιώσεως τῆς γεωργίας εἰς τὴν Ἑλλάδα, διὰ νὰ μὴν εἶπω τὸ πᾶν, κρέμαται ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν· ἐρχόμεθα νὰ τὸ ἐξηγήσωμεν.

Ἡ Κυβέρνησις ἡ τὸ δημόσιον ἐξουσιάζει σήμερον τὰ τέσσαρα πέμπτα σχεδὸν τῆς γεωργησίμου γῆς τῆς Ἑλλάδος. Ὅλαι αἱ γαῖαι αὗται (ἐκτὸς τῶν ὅσαι ἐνοικιάσθησαν πολυετῶς) καλλιεργοῦνται ἀπὸ γεωργούς κατ' ὄν τρόπον ἐκαλλιεροῦντο καὶ πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως. Ἡ ἀβεβαιότης, τὴν ὅποιαν εἶχεν ὁ γεωργὸς καὶ πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως, ἐὰν ἡ γῆ, τὴν ὅποιαν καλλιεργεῖ, θέλει μένει ἀναπόσπαστος ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν του, ὑπάρχει καὶ σήμερον. Τὰ αὐτὰ αἷτια παράγουν τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα. Ὁ γεωργὸς ἐνασχολεῖται εἰς τὴν καλλιέργειαν ἐκείνων μόνον τῶν προΐόντων, τῶν ὅποιων δύναται ν' ἀπολαύσῃ τὴν ὠφέλειαν εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους· δὲν φροντίζει ἐπομένως οὔτε φυτείας νὰ κάμῃ, οὔτε καλλιεργείας ἐπιπόνους καὶ πολυεξόδους, τῶν ὅποιων τὴν ὠφέλειαν μέλλει ν' ἀπολαύσῃ μετὰ παρέλευσιν ἐτῶν. Ἐκ τούτου προκύπτει ὅτι ὁ γεωργὸς δὲν ἀπομακρύνεται παντάπασι ἀπὸ τὸν συνήθη του δρόμον. Ἐν ᾧ λοιπὸν καταγίνεται εἰς μόνον τῶν δημητριακῶν καρπῶν τὴν καλλιέργειαν, δὲν φροντίζει οὐδ' αὐτὴν νὰ τὴν κάμῃ ὅσον ἐνδέχεται ἐπιμελῶς διὰ τὸ ἀβεβαίον ἐὰν

θέλη κατέγη ὁ ἴδιος καὶ διὰ τὸ μέλλον τὸν ἀγρὸν, τὸν ὁποῖον ἐκαλλιέργησεν εἰς τὸ παρελθόν.

Ἐγνώρισεν ἡ Κυβέρνησις τὴν βλάβην, τὴν ὁποίαν ἐκ τούτου ὑποφέρει, καὶ ἠθέλησε νὰ τὴν διορθώσῃ μετὰ τὸν νόμον τῆς προικοδοτήσεως, ἥτοι κατασταίνουσα ἰδιοκτῆτα· τοὺς γεωργούς τῆς Ἑλλάδος. Ἀγνοοῦμεν πότε καὶ κατὰ πόσον θέλει πραγματοποιηθῆ τούτο· ἂς ἰδῶμεν ὅμως ἂν μετὰ τούτο μόνον δύναται νὰ ἐπιτύγῃ· Ἰποθέτομεν ὅτι ὁ γεωργὸς κατέστη κύριος τῆς γῆς, τὴν ὁποίαν γεωργεῖ, ἀπέβαλε μετὰ τούτο καὶ τὰς προλήψεις, μετὰ τὰς ὁποίας συνέζησαν ἄχρι σήμερον, δύναται νὰ ἔγῃ, ἢ νὰ προμηθευθῆ τὰς ἀναγκαίας γνώσεις διὰ νὰ κανονίσῃ διαφορετικὰ τὸν γεωργικὸν δρῆμον του; ἢ ἂν κατορθώσῃ τούτο καθ' ὀλοκληρίαν, ἢ κατὰ μέρος, ἔχει τὰ μέσα τοῦ νὰ πραγματοποιήσῃ τὰ νέα του σχέδια; κἀνὲν ἀπὸ ταῦτα δὲν θέλει δυνηθῆ νὰ πράξῃ, ἐὰν ἡ ἰδία Κυβέρνησις δὲν τὸν φέρῃ εἰς κατάστασιν, ὥστε νὰ ἐννοήσῃ ὅτι πρέπει νὰ μεταβάλλῃ τὸν τρόπον τῆς καλλιέργειας, νὰ τοῦ εὐκολύνῃ τὰς ἀναγκαίας γνώσεις πρὸς τὸ νέον του στάδιον, καὶ νὰ τοῦ χορηγήσῃ τὰ μέσα πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ τόσο σημαντικοῦ τούτου σκοποῦ.

Ὁ γεωργὸς δὲν εἶναι ἐπιδεικτικὸς ἀφηρημένων θεωριῶν. Εἶναι ὑλικὸς, καὶ ὅλαι αἱ γνώσεις του παράγονται ἀπὸ τὴν πείραν. Δὲν δύναται λοιπὸν, οὐδὲ συμφέρει εἰς αὐτὸν νὰ ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ τὰς συνήθεις τοῦ ἐργασίας ἢ ἀβεβαιύτης τῆς ἐπιτυχίας, καὶ ὅ ἐξ αὐτῆς κίνδυνος, δὲν συγχωρεῖ εἰς αὐτὸν νὰ ἐκτεθῆ εἰς νέας καὶ ἀσυνήθεις καλλιέργειας. Ὅθεν εἶναι ἀνάγκη νὰ βεβαιωθῆ προηγουμένως καὶ νὰ πεισθῆ ὅτι μεταβάλλον τὸν τρόπον τῆς γεωργίας, ὅχι μόνον δὲν ἐκτίθεται εἰς κίνδυνον, ἀλλ' ἔχει βέβαιον καὶ τὸ ἐξ αὐτῆς ὄφελος. Δὲν ἔμπορεῖ νὰ εὐρεθῆ εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην ὁ γεωργὸς, ἐὰν ἡ Κυβέρνησις δὲν τὸν συνδράμῃ· καὶ ἰδοὺ ὁ τρόπος, μετὰ τὸν ὁποῖον νομίζομεν ὅτι δύναται νὰ τὸν συνδράμῃ. (Ἀκολουθεῖ.)

(5.)

Περὶ ἀμπελοποιίας.

(Συνέχεια.)

Εἰς τὸ προηγουμένον φυλλάδιον ὠμιλήσαμεν περὶ ἐκθέσεως καὶ φύσεως τῆς γῆς εἰς τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ φυτεύεται ἡ ἀμπελος, περὶ τῶν καλλιτέρων εἰδῶν τῆς σταφυλῆς καὶ διαφόρων τρόπων ἀμπελοποιίας. Σήμερον θέλομεν διαπραγματευθῆ περὶ σκαψίματος, κοπρίσεως, καὶ κλαδεύματος· εἰς δὲ τὸ ἀκόλουθον φυλλάδιον θέλομεν τελειώσαι τὸ περὶ ἀμπελοποιίας ἄρθρον μας, τὸ ὁποῖον ἡ σπουδαίτης τοῦ ἀντικειμένου καὶ ἡ σύμπτωσις τῆς ἐποχῆς μᾶς ἠνάγκασε νὰ παρατείνωμεν.

Τὸ σκάψιμον εἶναι τὸ δραστηριώτερον μέσον διὰ τοῦ ὁποίου ἐνδυναμοῦται καὶ πολυκαρπεῖ ἡ ἀμπελος. Ὅσον ἡ γῆ δουλεύεται, τόσο οἱ πόροι τῆς ἀνοίγουν καὶ ῥοφοῦν εὐκολώτερα τὰ ἀναλυόμενα ἄλατα, τὰς ἀτμοσφαιρικὰς ὑλας, τὴν θερμότητα καὶ τὴν ὑγρασίαν, ἐν ᾧ καὶ αἱ ῥίζαι τῶν φυτῶν ἐκτεινόμεναι εὐκολώτερα, στερεώνουν τὰ φυτὰ καὶ εὐρίσκουν τὴν ἀναγκαίαν διὰ τὴν ζωὴν καὶ εὐζωίαν αὐτῶν τροφήν.

Εἰς τινὰ μέρη ἀντὶ νὰ σκάψουν τὴν ἀμπελον τὴν ἀροτριῶν· Ἡ ἐργασία αὕτη εἶναι οἰκονομικὴ, ἀλλ' ἀτελής καὶ ἐπικίνδυνος εἰς τὰ κλίματα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ βλαφθοῦν ἀπὸ τὸ ἄροτρον καὶ τὰ ζῶα. Τὸ διὰ τοῦ λίσγου σκάψιμον εἶναι τὸ ἐντελέτερον ἀλλὰ καὶ τὸ δαπανηρότερον ἐνταυτῶ. Διὰ τῆς ἀξίνης, ἢ μάτουκας εἰς Ἀθήνας λεγομένης, σκάπτεται ἄρκετὰ ἀ καλὰ ἡ ἀμπελος καὶ ἄρκετὰ προχωρεῖ ἡ ἐργασία.

Τὴν πρώτην ἀνοίξιν μετὰ τὸ φύτευμα πρέπει νὰ σκάπτῃς βαθέως καὶ ἐντελῶς, διὰ νὰ ἀνοίξουν οἱ πόροι τῆς καταπατηθείσης γῆς. Ὅσοι μελετοῦν νὰ ποτίσουν τὴν ἀμπελον, πρέπει νὰ συνάξουν μεταξὺ τῶν σειρῶν τῶν κλημάτων τὸ χῶμα, διὰ νὰ κρατῆ τὸ νερὸν καὶ νὰ γίνεταί τὸ πότισμα μετὰ τῆς, εὐκολίαν καὶ οἰκονομίαν.

Μετὰ τὸ πρῶτον σκάψιμον κόπτουν τὰ κλήματα εἰς δύο ὀφθαλμούς. Ὅταν δὲν ἔχουν πλέον ἐλπίδα βροχῆς ἢ δὲν σκοπεύουν νὰ

ποτίσουν, σκορπίζουν τὰ ὑψώματα, ἢ παράβια λεγόμενα. Τὸν Ἰούνιον ἓνα δευτέρον ἐλαφρότερον σκάψιμον εἶναι ἀναγκαῖον, διὰ νὰ φθαροῦν τὰ παρὰσιτα φυτὰ καὶ πρὸ πάντων ἡ ἀγριάδα, ἧτις πνίγει τὰ νέα κλήματα, τὰ καίει καὶ τὰ ξηραίνει. Οἱ ἐπιμελεῖς γεωργοὶ ἐλαφροσκάπτουν, ἢ σκαλίζουσι τὴν ἀμπελον καὶ κατὰ τὸν Αὐγούστον. Τὸ φθινόπωρον τοῦ δευτέρου χρόνου περιλακκίζουσι δηλ. ἀνοίγουν τὰ στελέχη διὰ νὰ ποτισθοῦν ἀπὸ τὰς βροχάς. Μετὰ τινὰς ἐβδομάδας σκάπτουν τὴν ἀμπελον κατὰ τὸν τρόπον τοῦ πρώτου χρόνου· ὅσα κλήματα ἀπέτυχαν τὰ φυτεύουν ἐκ νέου. Ὅσοι ἔχουν ἐρρίξα φυτὰ ταυτὰ μεταχειρίζονται διὰ νὰ γεμίσουν τὰ κενὰ μέρη, καὶ τότε ὅλη σχεδὸν ἡ ἀμπελος εἶναι συνήλικος. Τὴν ἀνοιξιν ξανασκάπτουν. Τὸν τρίτον χρόνον καὶ τοὺς μετὰ ταῦτα ἓνα περιλάκκισμα τὸ φθινόπωρον καὶ ἓνα καλὸν σκάψιμον τὴν ἀνοιξιν εἶναι πάντοτε ἀναγκαῖα. Ὅποιος ἤμπορεῖ νὰ σκάπτῃ τὴν ἀμπελὸν τοῦ δύο φοραῖς τὸν χρόνον, ἀνταμείβεται ἀπὸ τὴν αὐξήσιν τοῦ καρποῦ. Κάθε φορὰν ὅπου σκάπτεται ἡ ἀμπελος εἶναι ἀναγκαῖον νὰ κόπτονται ἐπιτηδεῖα τὰ γένεια ἢ καὶ ἐπιπόλοιαι καὶ ψιλὰ ῥίζαι, αἱ ὅποια ἀφαιρούμεναι ἀφίουν τὰς κατωτέρους νὰ ἐνδυσώσουν. Ὁ ἀμπελουργὸς πρέπει νὰ προσέχῃ νὰ μὴ πληγῶνῃ τὰ στελέχη μὲ τὰ ἐργαλεῖα, διότι αἱ πληγωθεῖσαι ἀμπελοὶ ἀσθενοῦν, ἀκροποῦν καὶ πολλάκις ξηραίνονται. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἐργασία αὕτη δὲν πρέπει νὰ δίδεται μὲ ἀποκαπὴν, ὅταν πρὸ πάντων δὲν ἤμπορῇ τινὰς νὰ τὴν ἐπιστατήσῃ.

Εἶναι ἀναντιρρήτον ὅτι ἡ κοπρία ὠφελεῖ τὴν ἀμπελον, καθὼς καὶ ὅλα τὰ φυτὰ, διότι τὰ ἐν αὐτῇ εὐρισκόμενα ἄλλα συντείνουν εἰς τὴν τροφήν αὐτῶν· ἡ δὲ μίξις αὐτῆς μὲ τὴν γῆν ἀποτελεῖ αὐτὴν πωρόδη καὶ ἐπιτηδαιωτέραν εἰς τὸ νὰ δέχεται τὰ ὕδατα, τὴν δρῶσον, τὸν ἀέρα, τὴν θερμότητα καὶ τὰς ἀτμοσφαιρικὰς ὕλας· εἰς τὴν ἀμπελον ὅμως πρέπει νὰ τὴν μεταχειρίζεται τινὰς μὲ μετριότητα καὶ μὲ προσοχὴν· διότι ὅταν ἡ ποσότης εἶναι ὑπερβολικὴ, τὰ σταφύλια γίνονται ὑδατώδη καὶ ἀνούσια. Ὁ δὲ ἐξ αὐτῶν οἶνος ὑπόκειται περισσότερο εἰς τὸ ξύνισμα. Ἡ κοπρία δὲν πρέπει

πρὸς τοῦτοις νὰ ἐγγίξῃ εἰς τὰ στελέχη, διότι τὰ καίει καὶ ἐνίοτε τὰ θανατώνει. Ἡ χωνευμένη κοπρία εἶναι προτιμότερα· ἤμπορεῖ νὰ μεταχειρισθῇ τινὰς καὶ ἄλλα κοπρίσματα, καθὼς καθαρίσματα χανδάκων καὶ ὀδῶν, κόκκαλα καὶ ἄλλας ζωτικὰς ἢ φυτικὰς σεσηπωμένας ὕλας. Τινὲς μεταφέρουν εἰς τὴν ἀμπελὸν τῶν καὶ γῆν καλητέρου εἶδους· ἡ καυμένη γῆ ἔχει δυναμωτικὴν ιδιότητα.

Τὸ κλάδευμα εἶναι ἡ σημαντικωτέρα ἐργασία τῆς ἀμπελῶν καὶ ἀπαιτεῖ ἀπὸ τὸν κλαδευτὴν ἔξιν, ἐμπειρίαν καὶ νόησιν, διότι ἔχει ἐπιρροίαν ὅχι μόνον εἰς τὰ προϊόντα ἐνὸς μόνου τρύγου ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἀκολούθους καρποφορίας καὶ ἐν γένει εἰς τὴν εὐεξίαν καὶ τὴν διάρκειαν τῆς ἀμπελῶν. Εἶπαμεν ὅτι τὸ μετὰ τὸ φύτευμα τῆς ἀμπελῶν κλάδευμα πρέπει νὰ γίνῃ εἰς δύο ὀφθαλμούς. Τὴν ἀνοιξιν τοῦ δευτέρου χρόνου κόπτουν ὅλως διόλου τὸν βλαστὸν, τὸν ἐξεληθόντα ἀπὸ τὸν ὑψηλότερον τῶν δύο ὀφθαλμῶν, ἀφίοντες εἰς τὸν κατώτερον δύο ὀφθαλμῶν. Εἰς τὸ τρίτον κλάδευμα πρέπει νὰ σχηματισθῇ ὁ κορμὸς ἀφίουν τότε δύο βέργας (ὅμως κατὰ τοὺς παλαιούς), εἰς κάθε δὲ ὄμιον ἀνὰ ἓνα ὀφθαλμὸν ἢ καὶ δύο. Τὴν τετάρτην ἀνοιξιν ἀφίουν ἓνα κλαδάκι περισσότερον εἰς κάθε ὄμιον καὶ δύο ὀφθαλμῶν εἰς κάθε κλαδάκι. Αὐτὸν τὸν χρόνον ἀρχίζει ἡ ἀμπελος νὰ καρποφορῇ. Τοὺς μετὰ ταῦτα χρόνους κλαδεύουν τὴν ἀμπελον εἰς τρόπον ὅστε νὰ μένουν πάντοτε δύο ἢ τρεῖς ὄμιαι, κόπτοντες εἰς κάθε κλάδευμα τὸν ἀνώτερον ὀφθαλμὸν, *καβαλάρη* ἀπλῶς λεγόμενον καὶ ἀφίοντες τὸν *πεῖλον*, δηλ. τὸν χαμηλότερον, ὡς πλέον δυνατόν. Αὐτὸς εἶναι ὁ γενικὸς κανὼν τροπολογεῖται δὲ ἀπὸ τοὺς ἐμπείρους ἀμπελουργοὺς, οἱ ὅποιοι κυβερνοῦν τὴν ἀμπελοτομίαν κατὰ τὸ κλίμα, τὸ ὕψος τῶν στελέχων, τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἡλικίαν τῶν, παρατηροῦντες ὁμοίως καὶ τὴν φύσιν τοῦ ἐδάφους. Ὅταν ἡ ἀμπελος γηράσῃ πρέπει νὰ κοπῇ χαμηλὰ διὰ νὰ δώσῃ ἀπὸ τὸ κάτω μέρος βλαστάρια.

Ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν πρέπει νὰ κλαδεῖται τινὰς διαφέρει κατὰ τὰ κλίματα. Εἰς τὰ θερμὰ εἶναι συμφερότερον νὰ κλαδεῖται τινὰς μετὰ τὴν πτώσιν τῶν φύλλων· ἡ ἀμπελος τότε ἐλαφροῦται, ἐνδύ-

ναμώνουν αἱ ῥίζαι τῆς καὶ ἐπομένως τὰ στελέγη, καρποφορεῖ πρῶιμώτερα, τὰ σταφύλια ἔχουν περισσότερον καιρον διὰ νὰ ὠριμάσουν καὶ ν' ἀποκτήσουν περισσότερας ζαχαρικῆς οὐσίας. Προσέτι τὸ κλῆμα δὲν χάνει μέρος τῆς τροφῆς δακρύον, καθὼς συμβαίνει ὅταν κλαδεύεται τὴν ἀνοξιν. Εἰς τὰ ψυχρὰ μέρη ἐξ ἐναντίας εἶναι φρόνιμον νὰ περιμένῃ τινὰς νὰ παρέλθῃ ἡ ἐποχὴ τῶν παγετῶν. Εἶναι ὅμως πάντοτε καλὸν νὰ καθαρίζῃ τινὰς τὸ φθινόπωρον τὰς ἀμπέλους του, δηλ. νὰ κόπτῃ τὰς περιττὰς βέργας διὰ νὰ ἐλαφρώσῃ τὴν ἀμπελον καὶ νὰ κλαδεύῃ τὸν Μάρτιον. Τὸ κλάδευμα πρέπει νὰ γίνεται εἰς εὐδιον καιρὸν καὶ ὅταν ὁ οὐρανὸς εἶναι χωρὶς σύννεφα· διότι ἂν ἀκολουθήσῃ βρογῆ, τὰ νεοκοφθέντα μέρη ἠμποροῦν νὰ ὑποφέρουν· δὲν πρέπει ὁμοίως νὰ κλαδεύῃ τινὰς πολλὰ πρῶτ, ἀλλ' ἀφοῦ διαλυθῇ ἡ πάχνη.

Ἀφοῦ ἔμβῃ ὁ χυμὸς εἰς μεγάλην κίνησιν δὲν πρέπει νὰ κλαδεύῃ πλέον τινὰς· διότι τότε χάνεται μέγα μέρος αὐτοῦ, ἐκτὸς τῶν κλημάτων, τὰ ὁποῖα προμηνύουν βλάστησιν πολὺ ὀρηπτικὴν, ἥτις πρέπει νὰ κρατηθῇ· ἐπειδὴ τὰ τοιαῦτα ὄχι μόνον δίδουν πολὺ ξύλον καὶ ὀλίγον καρπὸν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς χάνεται εἰς τὸ ἀνθίσμα ἐξ αἰτίας τῆς ὑπεραφθόου ὕλης. Οἱ ὀλιγοχρόνιοι ἐνοικιασαὶ καὶ οἱ κολλίγοι ἢ σύντροφοι, τῶν ὑποίων τὰ συμφέροντα εἶναι προσωρινὰ, καθὼς καὶ οἱ ἀνυπόμονοι κτηματῖαι, κλαδεύουν εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἀμπελος νὰ δώσῃ ὅσον δυνατὸν περισσότερον καρπὸν, δηλ. ἀφίνουν πολλοὺς καρποφόρους ὤμους· ἀλλὰ δι' αὐτοῦ τοῦ μέσου ἐξαντλοῦν διὰ μιᾶς τὴν ἀμπελον καὶ συντέμνουσιν τὴν διάρκειάν της. Οἱ φρόνιμοι ἀφίνουσιν μὲν ὀλιγώτερα κλονάρια σταφυλοφόρα, ἀλλὰ λυγίζουσιν τοὺς μακροὺς βλαστῶς, ὅσοι ὑψοῦμενοι παραλόγως, δαπανοῦν ἐπὶ ματαίῳ τὸν χυμὸν, ὅσιν σφερόμενος εἰς τοὺς βοτρυφόρους ὤμους τοὺς τρέφει καὶ αὐξάνει τὴν ποσότητα τῶν καρπῶν, χωρὶς νὰ βλαφθῇ ἐκ τούτου ἡ ἀμπελος.

Ἐπαναλαμβάνομεν ἐδῶ τὴν εἰς τὸ τελευταῖον φύλλον μας σημειωθεῖσαν παρατήρησιν, ὅτι ἡ σελήνη δὲν ἔχει καμμίαν ἐπιρροὴν εἰς τὸ κλάδευμα τῆς ἀμπέλου καὶ δὲν πρέπει δι' αὐτὸν τὸν λόγον ποτέ

ΣΩΤΗΡΙΟΝ ΣΚΑΦΟΣ

ἡ ἐνέργεια αὐτὴν ἀναβάλλεται. Αἱ προλήψεις πρέπει νὰ πολεμῶνται διὰ σχυῶν καὶ ἐπανεπιμμένων διδασκαλιῶν. Κλαδεύετε, κύριοι ἀμπελοῦχοι, ὅταν ᾖναι ἀρμόδιος καιρὸς καὶ ὅταν εὐκαιρεῖτε, καὶ θέλετε βεβαιωθῆ διὰ τῆς πείρας, ὅτι ἡ ἀμπελὸς σας δὲν θέλει ποτὲ κακοπάθει διότι ἐκλαδεύθη εἰς παλαιὰν σελήνην. (Ἀκολουθεῖ.) (1.)

ΝΑΥΗΓΙΑ.

Τὸ σωτήριον σκάφος.

Τὴν εὑρεσιν τοῦ σωτηρίου σκάφους χρεωστὴ ἡ ἀνθρωπότης ὄλη εἰς τὸν Ἄγγλον τέκτονα ἑβραϊκὸν Γρεαθεάδον, ὅστις ἐβρίσκειν εἰς τὴν θάλασσαν τὸ πρῶτον τοιοῦτου εἶδους πλοῖον εἰς τὰς 30 Ἰανουαρίου τοῦ 1790 ἔτους. Ἀφορμὴν εἰς τὴν εὑρεσιν αὐτοῦ ἔδωκε τὸ κατὰ τὸ 1789 πλοῖον τοῦ Τυνενοῦθου λιμένες παρὰ τὴν ὄχθη τῆς Νοτχουμπερλανδίας γινόμενον ναυάγιον τοῦ πλοίου, φέροντος τὸ ἐπώνυμον, ἢ Τύχη, ἐκ τῆς Νεωκαστίας (Nesocastle), τὸ ἐπεὶ οὐ κατεποντίσθη εἰς τὰ κύματα μὲ ὄλους τοὺς ἐπιβάτας καὶ ναύτας, χωρὶς νὰ ἐμπορέσῃ τις ἐκ τοῦ αἰγιαλοῦ νὰ χρηγήσῃ εἰς αὐτὸ οὐδεμίαν βοήθειαν. Ἄπειρον πλῆθος θεατῶν ἐθεώρει ἀπὸ τὸ παράλιον, πῶς εἰ ἀπηλπισμένοι ἐκείνοι ἄνθρωποι ἐζήτουν ν' ἀναβῶσιν εἰς τὰ σχοινία, καὶ ἐκ τοῦ ὕψους τοῦτου ματαίως ἐπειτα καταφέροντο εἰς τῶν κυμάτων τὴν ἄβυσσον. Ἐδοκίμασαν μὲν πολλάκις νὰ πλησιάσωσι μὲ σκάφη εἰς τὸ πλοῖον, ἀλλ' ἦτον ἀδύνατον τὰ συνήθως κατασκευῆς ταῦτα σκάφη ν' ἀνθέξωσιν εἰς τὴν βίαιον ὄρμη τῶν κυμάτων. Τοιαύτη τρομερὰ θέα, τοῦ νὰ ἐλιπῶσιν ὄλους τοὺς ἐπιβάτας καὶ ναύτας ἐνὸς ὄρατος καὶ καλῶς ναυπηγημένου πλοίου οὕτως ἄφανιζομένους καὶ καταποντιζομένους χωρὶς τινος τρόπου σωτηρίας, κατέλασε τόσον ζωηρῶς τὰς ψυχὰς τῶν θεατῶν, ὥστε μικρὸν μετὰ τὸ λυπηρὸν τοῦτο συμβῆν ἐσχηματίσθη ἐξ αὐτῶν ἑταιρεία, κρηθιθεμένη σημαντικώτατον βραβεῖον εἰς τὴν εὑρεσιν σωτηρίου τινὸς σκάφους, τοῦ ὁποίου ἡ κατασκευὴ νὰ ᾖναι τοιαύτη, ὥστε νὰ μὴν ἐμπορῇ νὰ βυθίζεταί εἰς τὰ κύματα. Σχέδιον τοῦτου ἔδωκεν ὁ Γρεαθεάδος εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, τὴν ἀναδεχθεῖσαν τὴν περὶ τοῦτου φροντίδα, καὶ ἡ εὐτυχὴς ἐκβάσις ἐπεκύρωσε τῆς εὑρέσεώς του τὸ ἐπιτηδεῖον. Μετὰ ταῦτα δὲ κατὰ τὸ 1802 ἔτος ἐξεζεν ἡ Βουλὴ τῆς Ἀγγλίας ἄνδρας τινάς, τῶν πραγμάτων ἐμπείρους, καὶ τοὺς ἐπέστειλεν εἰς τὰ παράλια τῆς Δουρχαμίας καὶ Νοτχουμπερλανδίας, διὰ νὰ ἐξετάσωσιν ἀκριβῶς τὸ σωτήριον τοῦτο σκάφος. Πολλοὶ τῶν ναυτῶν, ὅτινες πολλάκις ἔγειναν αὐτόπται τῶν καλῶν τοῦ σωτηρίου σκάφους ἀποτελεσμάτων, ἐρωτηθέντες περὶ αὐτοῦ, ἐπεκύρωσαν διὰ τῶν λεγομένων τῶν, ὅτι ἦτον ἐπιτηδαιότατα παρεσκευασμένον. Καὶ μάλιστα εἰς ἐξ αὐτῶν ἐθεθαίωσεν, ὅτι ἀπὸ ἐν ναυαγίου ἐφερῆ ποτε τὸ σωτήριον σκάφος διὰ τῆς βραχίας εἰς τὴν ὄχθη δεκαπέντε ἀνθρώπους, ἐνῶ καὶ αὐτοὶ οἱ ἐμπειροτάτοι ναῦται ἐκ τοῦ αἰγιαλοῦ ἐνόμιζαν ἀδύνατον τοῦ ἐπιχειρήματος τοῦτου τὴν ἐπιτυχίαν. Σχεδὸν συγχρόνως μὲ τὸ σωτήριον σκάφος ἀπέπλευσε πρὸς τὸν αἰγιαλὸν καὶ τὸ πλοῖον, ἀλλὰ μὲ πολλὰ ὀλιγωτέρους τὸν ἀριθμὸν ἀνθρώπων, τὸ ὁποῖον ὅμως μετὰ βραχὺ πλεῖν κατεπόθη μαζὴ μὲ τὸ πλεισίριον τοῦ ὑπο

τῶν κυμάτων. Ἀπὸ τὸ ἔτος τῆς εὐρέσεώς του μέχρι τοῦ 1802 εἶχε σώσει τὸ σωτήριον σκάφος τριακσίους ἀνθρώπους ἀπὸ βέβαιον θάνατον, καὶ ἤδη ἐκ θετικῶν ἀγγελιῶν ἦσαν ὅλοι ἐντελέστατα πληροφορημένοι, ὅτι καὶ εἰς τὸν φοβερώτατον σάλον τὸ σκάφος δὲν δύναται οὔτε νὰ ἀνατραπῆ, οὔτε νὰ καταποντισθῆ.

Ἀφοῦ λοιπὸν τοιοῦτοτρόπως κἀνεὶς πλέον δὲν ἀμφίβαλλε περὶ τοῦ ὠφελίμου ταύτης τῆς εὐρέσεως, ἐβράβευσεν ἡ Βουλὴ τῆς Ἀγγλίας τὸν εὐρετὴν μὲ 8400 τάληρα. Ἄλλα δὲ 700 ἐστειλεν εἰς αὐτὸν ἄλλη ἑταιρεία, κατατίτουσα προσέτι καὶ ποσότητα 14,000 τάληρων πρὸς ναυπηγίαν τοιούτων σωτηρίων σκαφῶν εἰς διαφοράς τοῦ βασιλείου λιμένας. Δύο δὲ ἔτη ὕστερον Ἀλέξανδρος ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Ῥωσσίας, ἀπέστειλεν εἰς τὸν εὐρετὴν, ὡς σημείον ἰδιαίτερας πρὸς αὐτὸν ὑπολήψεως, πολυτιμώτατον δακτυλίδιον ἀπὸ ἀδάμαντας.

Ποῦποτε ὅμως οὔτε μεταχειρίζονται, οὔτ' ἔχουν χρεῖαν τοῦ σωτηρίου σκάφους τόσον συχνά, ὅσον εἰς τὰς ἀποτόμους καὶ σκοπελώδεις ὄχθας τῆς Δουρχαμίας καὶ Νοτχουμπερλανδίας, εἰς τὸ ὅποιον συμβάλλει καὶ τὸ ἄπειρον πλῆθος τῶν εἰς τοὺς πρὸς ἄρκτον καὶ ἀνατολάς λιμένας τῆς Ἀγγλίας εἰσερχομένων πλοίων.

Ἐν ἀπὸ τὰ ἔξοχα προτερήματα τοῦ σωτηρίου σκάφους εἶναι ἡ μεγίστη ἐπιτηδειότης, τὴν ὅποιαν ἔχει εἰς τὸ πιπλεῖν, καὶ ἥτις προέρχεται μάλιστα ἐκ τῆς τρόπιδος αὐτοῦ, οὐσης κενῆς, καὶ κατεσκευασμένης οὕτως, ὥστε νὰ μὴ ἐξέρχεται δι' αὐτῆς ἀήρ. Τὸ νὰ συνίστανται δὲ προσέτι αἱ πλευραὶ τοῦ σκάφους ἀπὸ διάφορα μέρη, προφυλάττει αὐτὸ ὄχι ὀλίγον ἀπὸ πᾶσαν διήποτε περιτροπῆν, ἃν ποτε μέγα κύμα περάσῃ ἐκ τοῦ πλαγίου εἰς αὐτό. Τοῦτο δὲ πολλὰ σπανίως συμβαίνει, ἐπειδὴ καὶ τὰ δύο πέρατα ἔχουν μίαν καὶ τὴν αὐτὴν μορφήν, καὶ τὸ σκάφος δύναται μὲ μεγάλην ταχύτητα νὰ περιστραφῆ, χωρὶς νὰ ἐκτεθῆ εἰς τὰς βιαίους προσβολάς, αἵτινες, ἃν ἦτον ἄλλως κατεσκευασμένον, εἰς καιρὸν τρικυμίας εὐκόλως ἤθελαν τὸ ἀνατρέψαι. Ἐγίνε δὲ ἡ κατασκευὴ αὐτοῦ μὲ τόσον μεγάλην πρόνοιαν, ὥστε, ὅταν ἀναβαίνωσι τὰ κύματα, τὸ εἰς τὴν πῶραν εἰσερχόμενον ὕδωρ ἀποβρίβει ἀμέσως εἰς τὴν πρύμνην· ἄλλ' ἂν τὸ ὕδωρ ἐμβαίνει ἀπὸ πολλὰ μέρη, ἐκκνεοῦται ταχύτατα διὰ τῶν εἰς τὸ ἔδαφος εὐρισκομένων ὀπῶν.

Ἐν τῶν ἀξιολογωτάτων σωτηρίων σκαφῶν εἶναι τὸ τῆς Σουνδερλανδίας, ναυπηγηθὲν κατὰ τὸ 1800, τοῦ ὁποίου τὴν εἰκόνα εὐρίσκεις ὀπισθεν, καὶ ἔχον 26 ποδῶν ὕψος, καὶ 9 $\frac{1}{2}$ ἔυρος. Ἄν αἱ πλευραὶ τοῦ σκάφους τούτου, τὸ ὅποιον ὑπέστη ἤδη εὐτυχῶς πολλοὺς κινδύνους, δὲν ἦσαν θρηνημένα εἰς διάφορα τμήματα, ἔπρεπεν εἰς τὰς μεγίστας δυνάεις τῆς θαλάσσης νὰ ναυαγήσῃ ἀπειράκις, καὶ νὰ ἦναι ἤδη κατατεθραυσμένον. Εἰς τὸ ἔδαφος τοῦ Σουνδερλανδικοῦ σκάφους εὐρίσκονται ἕξ τρύπαι εἰς τόσον ἀρμόδιον τόπον, καὶ τόσον ἀνάλογοι μὲ τοῦ σκάφους τὸ μέγεθος, ὥστε, ὅταν πληρωθῆ ὅλον ἀπὸ ὕδωρ, ἐξέρχεται τοῦτο δι' αὐτῶν παντάπασι εἰς διάστημα 40 δευτέρων λεπτῶν. Χρειαζονται δὲ εἰς τὴν Κυβερνήσιν αὐτοῦ, κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ τὸν ἐπικείμενον κινδύνον, ἕξ ἕως δέκα ἄνθρωποι, δύο τῶν ὁποίων ἔχουν κωπία, 17 ποδῶν τὸ μήκος. Κἀνὲν δὲ ἐξ αὐτῶν δὲν κυβερνᾶται μὲ τὴν χεῖρα, ἀλλὰ κινεῖται εἰς ἓνα σπάρτινον κρῖον. Μικρὸς τις φόρος, τὸν ὅποιον εἰσφέρουν οἱ ἐπιβάται τῶν προσωρμισμένων πλοίων, ἀποτελεῖ τὸν μέτριον μισθὸν

τῶν ἀτρομήτων ναυτῶν τοῦ σωτηρίου σκάφους. Μεταφέρεται δὲ, ὅταν ἡ χρεῖα τὸ καλίσρ, τὸ σκάφος ἀπὸ τὸν τόπον, ὅπου φυλάττεται, εἰς τὴν ἀκτὴν ἐπάνω χαμηλῆς καὶ τέσσαρας τροχῶς ἐχούσης ἀμάξης, καὶ πάλιν τοιοῦτοτρόπως ἐντεῦθεν εἰς τὸν πρῶτον τοῦ τόπον. Ἄμα δὲ ἀκούσας ὁ κυβερνήτης τὴν ἐξείαν κραυγὴν· ἔν ν α υ α γ ι ο ν (a wreck), συνάγει παρευθὺς τοὺς ναύτας, καὶ φέρει ἐπὶ τῆς ἀμάξης τὸ σκάφος εἰς τὸν αἰγιαλόν· τὸ ὑπόθεμα δὲ τῆς ἀμάξης εἶναι οὕτω κατεσκευασμένον, ὥστε τὸ σκάφος ἐμπορεῖ νὰ τεθῆ πλαγίως ἐπ' αὐτῆς, καὶ διὰ τοῦ ἀπλοῦ τούτου μηχανισμοῦ νὰ βιβθῆ ἀμέσως ἀπὸ τὸν ἄξονα εἰς τὴν θάλασσαν.

Ἀταραξία, ἀφοβία καὶ εὐθυμία χαρακτηρίζουσι τοὺς ναύτας τοῦ σωτηρίου σκάφους. Ἀγαπῶσι τὸ πλοῖόν των τοῦτο, καθὼς καὶ ἐν γένει ὅλοι οἱ ναῦται, μὲ ἀληθῆ τρυφερότητα, μὲ ὅποιαν ἤθελαν ἀγαπᾶ ἓνα δεδοικιασμένον φίλον. Ἕνας ναύτης ἐκ τοῦ Τυμερούθου εἶπέ ποτε πρὸς τεχνίτην, σκιαγραφοῦντα τὸ σκάφος αὐτοῦ, χαδεύων τὰς πλευράς του· « ἔσκιαγράψησες, κύριε, τὸ σκάφος μου; καλὰ » ἔκαμες· ἐξάισιον πράγμα εἶναι τὸ σκάφος τοῦτο, ἐπειδὴ ἔσωσεν ἤδη μετ' ἐμοῦ » εἴκοσιν ἑπτὰ ψυχὰς εἰς μίαν αὐγὴν. (4.)

ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

Οἰκονομικὸν καύσιμον.

Εἰς τὴν Εὐρώπην κατασκευάζουν πλίνθους μὲ κόνιν καρβούνων ζυμωμένην μὲ ἀργιλώδη γῆν (γλίαν). Οἱ πλίνθοι αὐτοὶ ἀφοῦ ξηρανθοῦν καίουν πολλὰ καλὰ καὶ διαρκοῦν πολὺν καιρὸν. Τοιοῦτοτρόπως πολλοὶ πτωχοὶ ἄνθρωποι ἤμποροῦν νὰ εὔρουν πόρον κατασκευάζοντες πλίνθους μὲ τὴν κόνιν τῶν καρβούνων καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐνδεεῖς ν' ἀγοράσουν εὐθυνὸν κύσιμον. Ὅλη ἡ κόνις τῶν καρβούνων, ἥτις χάνεται εἰς τὰ πλοῖα καὶ τὰς ἀνθρακαποθήκας δύναται χρησιμεῦσαι εἰς τὴν κατασκευὴν τοιούτων πλίνθων. (1.)

ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΑ ΠΑΡΑΓΓΕΛΜΑΤΑ.

Ἱατρικὸν διὰ τὰ χιμεθλια.

Πολλοὶ ὑποφέρουν δρυμεῖς πόνους εἰς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας ἀπὸ αὐτὰς τὰς ἐρυσιπελατώδεις φλογώσεις, αἱ ὅποιαι συνήθως προέρχονται ἀπὸ τὸ ψῦχος. Ἡ θεραπεία των μολοντοῦτο εἶναι εὐκολωτάτη. Λάβε λευκὸν κρῖον μίαν οὐγγίαν, μυελλὸν βφοδοκικάλων μίαν οὐγγίαν καὶ χοίρινον ἄλειμμα τρεῖς οὐγγιάς. Βράσε ὅλα ὁμοῦ καὶ

στοργήσιν τὸ μίγμα ἀπὸ πανί. Το ἑσπέρας πρὶν πλαγιάσῃς ἀλείψῃ τὰ χεῖμέλλα καὶ τύλισσε μὲ πανίον τὰς χεῖρας ἢ τοὺς πόδας. Ἄν ἄμα αἰσθανθῆς τὸν πόνον, μεταχειρισθῆς δύο ἢ τρεῖς φοραῖς τὸ ἰατρικὸν τοῦτο, θεραπεύεσαι βέβαια. (.)

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Πῶς κολλοῦν τὰ σπασμένα φαρφουρία.

Ἀπὸ τοὺς Κίνας ἔμαθον οἱ Εὐρωπαῖοι νὰ κατασκευάζουν μίαν κόλλαν, μὲ τὴν ὁποίαν κολλοῦν ἐξίχιστα τὰ φαρφουρικὰ καὶ παρόμοια σκευῆ, ὅταν δὲν συντρίβωνται ὅλως διόλου. Βράζουσι εἰς καθαρὸν νερὸν λευκὸν ὑάλινον πέντε ἕως ἑξ λεπτὰ τῆς ὥρας, τὸ κοπκνίζουσι ἔπειτα καὶ τὸ κοσκινίζουσι μὲ πυκνότερον κόσκινον ἀνακατώνουσι μετὰ ταῦτα τὴν λεπτὴν κόκιν μὲ λευκὸν τοῦ αὐγοῦ καὶ τρίβουσι τὸ μίγμα εἰς μάξιμαρον ἕως ὅτου ἡ ἀλείψῃ νὰ γίνῃ λεπτοτάτη. Μὲ αὐτὴν ἀλείφουσι τὸ σκεῦος καὶ τὸ συναρμολοῦσι. Ἡ κόλλα αὕτη εἶναι τόσον στερεὰ ὥστε τὰ συναφθέντα μέρη δὲν ξεκολλοῦν καὶ ἂν ξανασπάσῃ τὸ σκεῦος. (1.)

Πῶς διακρίνεται ὁ χρυσὸς ἀπὸ τὸν χαλκόν.

Ὁ καθαρὸς χρυσὸς ἔχει τὸ διπλοῦν βῆρος σχεδὸν τοῦ χαλκοῦ· ἀλλὰ διὰ νὰ τὸν διακρίνῃ τινὰς καλῆτερα, πρέπει νὰ τὸν δοκιμάσῃ μὲ τὸν ἀκόλουθον τρόπον. Βουτᾶς εἰς νιτρικὸν ὀξύ (acide nitrique) ὑάλινον βεργούλαν καὶ μὲ αὐτὴν ἐγγίζεις τὸ μέταλλον. Ἐὰν τὸ ὑγρανθὲν μέρος λάβῃ χροῖμα πράσινον ἢ γαλάζιον εἶναι χαλκός· ἐὰν δὲν μεταβληθῇ τελείως, εἶναι καθαρὸς χρυσός. (1.)

— Κατ' αὐτὰς ἐφάνη προκήρυξις τοῦ ἰατροῦ Κυρίου Α. Ι. Κ λ α δ ο υ περὶ τῆς ἐκδόσεως Ἐ π ε τ η ρ ῖ δ ο ς (Almanach) διὰ τὸ ἔτος 1837.

Τὸ σύγγραμμα τοῦτο, συνταχθὲν κατὰ μίμησιν τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἐπετηρίδων, θέλει ἐμπεριέχει τὰς ἀναγκασιτέρας γνώσεις περὶ τῆς πολιτικῆς, θρησκευτικῆς καὶ στατιστικῆς καταστάσεως τῆς Εὐρώπης, καὶ διαφόρους παρατηρήσεις καὶ ὁδηγίας περὶ τῶν ἐπισημετέρων Β. ἀρχῶν καὶ καταστημάτων τῆς Ἑλλάδος. Θέλει πλουτισθῆ μὲ 7 εἰκόνας τῶν διαφόρων ἀρχαιοτήτων καὶ δημοσίων καταστημάτων Ἀθηνῶν. Θέλει δὲ σχηματίσει 18 ἕως 20 τυπεγραφικὰ φύλλα εἰς ὄψιν, καὶ τιμᾶται 6 δραχμαίς. (6.)